

ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΛΑΔΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

**Θεόδωρος Σκούντζος
Εντυχία Σπυράτου**

1. Τάσεις στην κλαδική διάρθρωση της απασχόλησης και εξειδίκευσης των περιφερειών της Ελλάδας

Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι κατ' αρχήν η διερεύνηση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης στις 13 περιφέρειες της χώρας και των επελθουσών αλλαγών σ' αυτή τη διάρθρωση κατά την περίοδο 1995-2001. Προκειμένου στη συνέχεια να διαπιστωθεί αν οι 13 περιφέρειες της χώρας παρουσιάζουν τάσεις εξειδίκευσης, θα εκτιμηθούν δείκτες χωροταξικής εξειδίκευσης που δείχνουν το βαθμό εξειδίκευσης των επιμέρους περιφερειών. Τέλος, με βάση τα πηλίκα του τύπου εγκατάστασης της απασχόλησης των επιμέρους δραστηριοτήτων θα υπολογιστεί το πρότυπο εξειδίκευσης κάθε περιφέρειας το οποίο αντανακλά το αποτέλεσμα ορισμένων δυνάμεων που επηρεάζουν τον τρόπο εγκατάστασης των δραστηριοτήτων.

2. Αλλαγές στην κλαδική διάρθρωση της απασχόλησης των περιφερειών της Ελλάδας 1995-2001

Στον πίνακα 1 παρουσιάζεται η κλαδική διάρθρωση της απασχόλησης των περιφερειών της χώρας κατά το 1995, στον πίνακα 2 η αντίστοιχη διάρθρωση κατά το 2001, και στον πίνακα 3 παρουσιάζονται οι μεταβολές στη διάρθρωση που έλαβαν χώρα κατά την εξαετία 1995-2001. Οι βασικές διαπιστώσεις που μπορούν να γίνουν με βάση αυτούς τους πίνακες συνοψίζονται παρακάτω.

Κατά το 2001, από το σύνολο των απασχολούμενων που ανήρχοντο σε 3.917.495 άτομα το 16% απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 23% στο δευτερογενή και το 61% στον τριτογενή τομέα της οικονομίας. Σε σύγκριση με την αντίστοιχη διάρθρωση του 1995 παρατηρείται μεγάλη μείωση (22%) της συμμε-

τοχής της απασχόλησης του πρωτογενή τομέα στη συνολική απασχόληση της χώρας, μικρή μείωση (1,6%) της συμμετοχής του δευτερογενή τομέα και σημαντική αύξηση (8,55%) της συμμετοχής του τριτογενή τομέα.

Ο τριτογενής τομέας αποτελεί κυρίαρχο τομέα της οικονομίας σ' όλες τις περιφέρειες της χώρας δεδομένου ότι σ' αυτόν απασχολείται το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων κάθε περιφέρειας σε σύγκριση με τους δύο άλλους τομείς. Μάλιστα σε επτά από τις 13 περιφέρειες οι απασχολούμενοι στον τριτογενή τομέα ξεπερνούν το άθροισμα των απασχολούμενων στους δύο άλλους τομείς. Ειδικότερα στις περιφέρειες Αττικής και Νοτίου Αιγαίου οι απασχολούμενοι στον τριτογενή τομέα αποτελούν πάνω από το 70% του συνόλου των απασχολούμενων στις δύο αυτές περιφέρειες.

Αν εξετάσουμε τις παρατηρηθείσες μεταβολές στη συμμετοχή της απασχόλησης του τριτογενή τομέα κάθε περιφέρειας στην αντίστοιχη συνολική απασχόληση της περιφέρειας, κατά την περίοδο 1995-2001 διαπιστώνουμε ότι, οι μεταβολές αυτές, αν και όλες θετικές, διαφοροποιήθηκαν σημαντικά μεταξύ των περιφερειών. Σε επτά περιφέρειες οι μεταβολές στη συμμετοχή της απασχόλησης του τριτογενή τομέα κατά την περίοδο 1995-2001 ξεπερνούν το 10%. Οι περιφέρειες αυτές ήταν: Πελοπόννησος (23%), Δυτική Ελλάδα (21%), Θεσσαλία (19%), Βόρειο Αιγαίο (17%), Ανατολική Μακεδονία – Θράκη (14%), Ανατολική Στερεά (13%) και Δυτική Μακεδονία (11%). Στις λοιπές περιφέρειες οι μεταβολές ήταν μικρότερες του 10%, η δε μικρότερη μεταβολή ήταν 1,6% και έλαβε χώρα στο Νότιο Αιγαίο.

Ο δευτερογενής τομέας αποτελεί το δεύτερο σε σχετική σημασία από απόψεως απασχόλησης τομέα στις παρακάτω επτά περιφέρειες : Δυτική Μακεδονία (34,5%), Ανατολική Στερεά (31,4%), Κεντρική Μακεδονία (26%), Αττική (24,5%), Νότιο Αιγαίο (21%) και Βόρειο Αιγαίο (20%). Εξετάζοντας τις μεταβολές στη συμμετοχή του δευτερογενή τομέα κατά την περίοδο 1995-2001 παρατηρούμε ότι αυτές δεν ήταν όλες προς την ίδια κατεύθυνση. Ειδικότερα, οι μεγαλύτερες θετικές μεταβολές έλαβαν χώρα στην Ήπειρο (26%) και την Ανατολική Μακεδονία – Θράκη (25%), ενώ οι μεγαλύτερες αρνητικές μεταβολές στα Ιόνια νησιά (15%) και Αττική (9%).

Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί το δεύτερο σε σημασία μετά τον τριτογενή από απόψεως απασχόλησης τομέα στις παρακάτω επτά περιφέρειες: Πελοπόννησος (37%), Ανατολική Μακεδονία – Θράκη (33%), Κρήτη (33%), Δυτική Ελλάδα (32%), Θεσσαλία (31%), Ιόνια Νησιά (27%), Ήπειρος (23%). Εξετάζοντας τις επελθούσες μεταβολές στη συμμετοχή της απασχόλησης του πρωτογενή τομέα στη συνολική απασχόληση κάθε περιφέρειας κατά την περίοδο 1995-2001 διαπιστώνουμε ότι η μόνη θετική μεταβολή στη συμμετοχή του τομέα στην

αντίστοιχη συνολική απασχόληση έλαβε χώρα στην περιφέρεια Αττικής και ανήλθε στο 29%. Βέβαια η συμμετοχή της απασχόλησης του πρωτογενή τομέα της Αττικής στη συνολική απασχόληση της περιφέρειας είναι μικρότερη από όλες τις περιφέρειες και ανέρχεται κατά το 2001 μόλις στο 1,4% περίπου σε σύγκριση με το μέσο εθνικό όρο που είναι 16%.

3. Τάσεις στην εξειδίκευση των περιφερειών

3.1. Ο Συντελεστής Χωροταξικής Εξειδίκευσης

Ο συντελεστής αυτός μετρά την έκταση στην οποία η διάρθρωση της απασχόλησης κατά κλάδους οικονομικών δραστηριοτήτων σε μια δεδομένη περιφέρεια διαφέρει από την αντίστοιχη διάρθρωση της απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο.

Ο συντελεστής εξειδίκευσης μιας περιφέρειας μπορεί να υπολογιστεί ως εξής:

$$\Sigma \chi E_r = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^m \left| \frac{L_{ir}}{L_r} - \frac{L_{in}}{L_n} \right|$$

m = αριθμός των οικονομικών δραστηριοτήτων

L_{ir} = απασχόληση στον τομέα i της περιφέρειας r

L_r = συνολική απασχόληση στην περιφέρεια r

L_{in} = απασχόληση στον τομέα i σε εθνικό επίπεδο

L_n = συνολική απασχόληση σε εθνικό επίπεδο

Η τιμή του συντελεστού κυμαίνεται μεταξύ 0 και 1. Όταν η ποσοστιαία σύνθεση της απασχόλησης σε μια περιφέρεια είναι ίδια με τη σύνθεση σε εθνικό επίπεδο η τιμή του συντελεστού είναι μηδέν και η υπό εξέταση περιφέρεια δεν παρουσιάζει καμία εξειδίκευση. Όταν όλη η απασχόληση της περιφέρειας συγκεντρώνεται μόνο σε μια δραστηριότητα, η τιμή του συντελεστού θα τείνει προς τη μονάδα και η υπό εξέταση περιφέρεια παρουσιάζει πλήρη εξειδίκευση σε μια μόνο δραστηριότητα. Μεταξύ των δυο ακραίων τιμών του συντελεστού υπάρχει όλο το φάσμα των τιμών του συντελεστού που δείχνουν τους διάφορους βαθμούς εξειδίκευσης μιας περιφέρειας.

Ο συντελεστής χωροταξικής εξειδίκευσης είναι πολύ χρήσιμος για τους περιφερειακούς αναλυτές ως σημείο αναφοράς στην περίπτωση που επιδιώκεται μια πολιτική διαφοροποιήσεως των οικονομικών δραστηριοτήτων μέσα σε μια δεδομένη περιφέρεια.

3.2 Χωροταξική εξειδίκευση των περιφερειών της Ελλάδας

Στον πίνακα 4 παρουσιάζονται οι δείκτες Χωροταξικής Εξειδίκευσης των 13 περιφερειών της χώρας για τα έτη 1995 και 2001 και οι επελθούσες σ' αυτούς τους δείκτες μεταβολές κατά την εξαετία 1995 – 2001.

Μια γενική παρατήρηση που μπορεί να γίνει με βάση αυτούς του δείκτες είναι ότι ο βαθμός εξειδίκευσης των περιφερειών της χώρας είναι μικρός δεδομένου ότι η ανώτερη τιμή του δείκτη κατά το 2001 ήταν 0,25. Η περιφέρεια με τον υψηλότερο δείκτη, 0,25 κατά το 2001, ήταν η περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου, ενώ η αμέσως χαμηλότερη τιμή του δείκτη που ήταν γύρω στο 0,23 σημειώθηκε στις περιφέρειες των Ιονίων Νήσων, Πελοποννήσου και Κρήτης. Ο χαμηλότερος δείκτης εξειδίκευσης σημειώθηκε στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και ανήλθε σε 0,08.

Εξετάζοντας τις μεταβολές του δείκτη εξειδίκευσης κατά την εξαετία 1995-2001 παρατηρούμε ότι οι μεταβολές αυτές δεν κινήθηκαν προς την ίδια κατεύθυνση σ' όλες τις περιφέρειες αφού σε εννέα περιφέρειες οι μεταβολές του δείκτη ήταν αρνητικές και σε τέσσερις θετικές. Οι μεγαλύτερες αρνητικές μεταβολές του δείκτη παρατηρήθηκαν στις περιφέρειες Αττικής (22%), Δυτικής Ελλάδας (19%), Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (17%), Θεσσαλίας (15%), ενώ η μικρότερη αρνητική μεταβολή παρατηρήθηκε στην Ανατολική Στερεά (2%). Από το άλλο μέρος οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες θετικές μεταβολές του δείκτη έλαβαν χώρα στις περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (24,5%) και Κρήτης (16,5%).

4. Το Πρότυπο περιφερειακής εξειδίκευσης των περιφερειών

4.1 Μέτρηση του Προτύπου Περιφερειακής Εξειδίκευσης

Οι δείκτες χωροταξικής εξειδίκευσης που εξετάσαμε προηγουμένως αναφέρονται στη μέτρηση του επιπέδου ή βαθμού περιφερειακής εξειδίκευσης μιας περιφέρειας. Όμως, για την ανάλυση των περιφερειακών φαινομένων μεγάλη σημασία έχει ο υπολογισμός του πρότυπου της εξειδίκευσης μιας περιφέρειας (που είναι το ίδιο με το πρότυπο του τύπου εγκατάστασης μιας δραστηριότητας), δεδομένου ότι το πρότυπο εξειδίκευσης αντανακλά το αποτέλεσμα ορισμένων δυνάμεων που επηρεάζουν τον τόπο εγκατάστασης των δραστηριοτήτων.

Το πρότυπο της εξειδίκευσης μέσα σε κάθε περιφέρεια μετράται με το Πηλίκο του Τύπου Εγκατάστασης της Απασχόλησης ή της Παραγωγής.

Εάν ως μεταβλητή εξειδίκευσης λάβουμε την απασχόληση μιας δραστηριότητας και ως μεταβλητή αναφοράς τη συνολική απασχόληση στη χώρα, το πηλίκο του τύπου εγκατάστασης της απασχόλησης της δραστηριότητας i στην περιφέρεια r , $PTEL_{ir}$ ορίζεται ως ακολούθως:

$$\Pi\text{TE}\Lambda_{ir} = \frac{L_{ir}}{L_{in}} \bigg/ \frac{L_r}{L_n} = \frac{L_{ir}}{L} \bigg/ \frac{L}{L_n}$$

όπου:

L_{ir} = απασχόληση της δραστηριότητας i στην περιφέρεια r

L_r = συνολική απασχόληση της περιφέρειας r

L_{in} = απασχόληση της δραστηριότητας i στο σύνολο της χώρας

L_n = συνολική απασχόληση της χώρας

Εάν το πηλίκο του τόπου εγκατάστασης είναι μεγαλύτερο από τη μονάδα, η υπό εξέταση περιφέρεια θεωρείται ότι εξειδικεύεται στη συγκεκριμένη δραστηριότητα σε σύγκριση με όλες τις άλλες περιφέρειες. Εάν το πηλίκο είναι μικρότερο από τη μονάδα, η υπό εξέταση περιφέρεια δε θεωρείται ότι εξειδικεύεται στη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Σε μια χώρα η οποία υποδιαιρείται σε k αριθμό περιφερειών και σε κάθε περιφέρεια υπάρχει m αριθμός δραστηριοτήτων, μπορεί να κατασκευαστεί ένας πίνακας διπλής εισόδου, όπως ο Πίνακας παρακάτω, που να έχει m αριθμό σειρών (όσος ο αριθμός των οικονομικών δραστηριοτήτων) και k αριθμό στηλών (όσος ο αριθμός των περιφερειών).

Κάθε στήλη του πίνακα περιέχει το πηλίκο του τόπου εγκατάστασης των m δραστηριοτήτων της περιφέρειας που αναγράφεται στην κορυφή της στήλης. Πολλές φορές η τιμή του πηλίκου του τόπου εγκατάστασης απασχόλησης χρησιμοποιείται ως βάση για το χαρακτηρισμό μιας δραστηριότητας (ιδιαίτερα βιομηχανικής) ως εξαγωγικής ή εισαγωγικής. Οι δραστηριότητες για τις οποίες η τιμή του πηλίκου του τόπου εγκατάστασης είναι μεγαλύτερη από τη μονάδα θεωρούνται ως εξαγωγικές, ενώ εκείνες για τις οποίες η τιμή του πηλίκου είναι μικρότερη από τη μονάδα θεωρούνται ως εισαγωγικές.

Με την υπόθεση ότι μια περιφέρεια θα εξαγάγει τα προϊόντα των δραστηριοτήτων με πηλίκο μεγαλύτερο από τη μονάδα και θα εισάγει εκείνα των δραστηριοτήτων που έχουν πηλίκο μικρότερο από τη μονάδα, οι στήλες με τα πηλίκια του τόπου εγκατάστασης των δραστηριοτήτων των περιφερειών μπορεί να θεωρηθούν ότι δίνουν μια προσεγγιστική εικόνα του προτύπου του εξωτερικού εμπορίου κάθε περιφέρειας. Όμως, χωρίς την ύπαρξη άλλων συμπληρωματικών στοιχείων, το πρότυπο εξωτερικού εμπορίου, όπως φαίνεται να διαμορφώνεται με βάση την τιμή του πηλίκου του τόπου εγκατάστασης, μπορεί να είναι διαφορετικό από το πραγματικό.

Πηλίκιο Τόπου Εγκατάστασης Απασχόλησης

α/α περιφέρειας α/α δραστηριότητας	1	2		κ
1	ΠΤΕΛ ₁₁		..	ΠΤΕΛ _{1κ}
2	ΠΤΕΛ ₂₁		..	ΠΤΕΛ _{2κ}
.	.		..	
.	.		..	
.	.		..	
m	ΠΤΕΛ _{ml}		..	ΠΤΕΛ _{mk}

Ειδικότερα μπορούν να αναφερθούν οι παρακάτω περιπτώσεις ασυνέπειας μεταξύ της τιμής του πηλίκου του τόπου εγκατάστασης της απασχόλησης και του πραγματικού εξαγωγικού ή εισαγωγικού χαρακτήρα μιας δραστηριότητας:

Πρώτο, ο πραγματικός χαρακτήρας μιας δραστηριότητας σε μια περιφέρεια επηρεάζεται από τις προτιμήσεις και τα πρότυπα κατανάλωσης. Δύο περιφέρειες με το αυτό επίπεδο και τύπο εισοδήματος μπορεί να έχουν διαφορετικές προτιμήσεις και πρότυπα κατανάλωσης. Η περιφέρεια Α μπορεί να έχει υψηλότερη ροπή προς κατανάλωση για ένα συγκεκριμένο αγαθό από την περιφέρεια Β. Αυτό σημαίνει ότι, *ceteris paribus*, οι πραγματοποιήσεις εισαγωγών του συγκεκριμένου αγαθού στην περιφέρεια Α και εξαγωγών του ίδιου αγαθού από την περιφέρεια Β δεν θα ήσαν ασυμβίβαστες με ένα πηλίκιο τόπου εγκατάστασης της παραγωγής ίσο με τη μονάδα και στις δυο περιφέρειες, για τον κλάδο που παράγει το συγκεκριμένο αγαθό.

Δεύτερον, οι διαφορές στα επίπεδα εισοδήματος μεταξύ των περιφερειών μπορεί να επηρεάσουν τα επίπεδα εισαγωγών και εξαγωγών. Η περιφέρεια Α που έχει υψηλότερο κατά κεφαλή εισόδημα καταναλίσκει μεγαλύτερες ποσότητες ενός αγαθού από την περιφέρεια Β. Έτσι ένα πηλίκιο του τόπου εγκατάστασης για το συγκεκριμένο προϊόν στην περιφέρεια Α μεγαλύτερο από τη μονάδα μπορεί να συμβιβάζεται με εισαγωγές της περιφέρειας αυτής. Επίσης ένα πηλίκιο τόπου εγκατάστασης μικρότερο από τη μονάδα της περιφέρειας Β μπορεί να συμβιβάζεται με καθαρές εξαγωγές του συγκεκριμένου αγαθού απ' αυτή την περιφέρεια.

Το πρότυπο της περιφερειακής εξειδίκευσης, όπως μετρήθηκε προηγουμένως, με βάση τα πηλίκια του τόπου εγκατάστασης της απασχόλησης, είναι το

αποτέλεσμα της επίδρασης ορισμένων παραγόντων. Από πολλούς ερευνητές έχουν γίνει προσπάθειες για την ερμηνεία του πρότυπου της περιφερειακής εξειδίκευσης με βάση το συγκριτικό κόστος. Αφετηρία γι' αυτή την προσέγγιση στην ερμηνεία της περιφερειακής εξειδίκευσης έχει αποτελέσει η θεωρία του διεθνούς εμπορίου. Η επέκταση της θεωρίας του διεθνούς εμπορίου για την ερμηνεία των πρότυπων της περιφερειακής εξειδίκευσης έχει πάρει τη μορφή τριών εναλλακτικών συσχετίσεων:

- συσχέτιση με το κεφάλαιο ανά απασχολούμενο (ή κεφαλαιακή ένταση).
- συσχέτιση με τη συγκριτική παραγωγικότητα της εργασίας
- συσχέτιση με το συγκριτικό κόστος εργασίας.

Στο επόμενο τμήμα γίνεται εκτίμηση των πρότυπων εξειδίκευσης των 13 περιφερειών χωρίς καμία απόπειρα ερμηνείας αυτών των προτύπων. Η ερμηνεία αυτών των προτύπων θα αποτελέσει το αντικείμενο ξεχωριστής μελέτης.

4.2 Τα Πηλίκια του Τόπου Εγκατάστασης της Απασχόλησης των Οικονομικών Δραστηριοτήτων των Περιφερειών

Στους πίνακες 5 και 6 που ακολουθούν παρουσιάζονται τα πηλίκια του τόπου εγκατάστασης της απασχόλησης των παραγωγικών κλάδων των δεκατριών περιφερειών της χώρας για τα έτη 1995 και 2001 αντίστοιχα, ενώ στον πίνακα 7 παρουσιάζονται οι ποσοστιαίες μεταβολές αυτών των πηλίκων για την εξαετία 1995-2001.

Με την υπόθεση ότι το πηλίκιο του τόπου εγκατάστασης αποτελεί μια πρώτη προσέγγιση για το χαρακτηρισμό της οικονομικής δραστηριότητας μιας περιφέρειας ως εξαγωγικής ή εισαγωγικής τα βασικά συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν από τους πίνακες που ακολουθούν μπορούν να συνοψιστούν όπως παρακάτω:

α. Πρωτογενής τομέας

Ο πρωτογενής τομέας είναι εξαγωγικός για τις ένδεκα από τις δεκατρείς περιφέρειες δεδομένου ότι το πηλίκιο του τόπου εγκατάστασης γι' αυτές είναι μεγαλύτερο από τη μονάδα. Μεταξύ των 11 περιφερειών σε τέσσερις απ' αυτές (Πελοπόννησος, Ανατολική Μακεδονία- Θράκη, Κρήτη, Δυτική Ελλάδα) το πηλίκιο του τόπου εγκατάστασης ξεπερνά τις 2 μονάδες, ενώ στις υπόλοιπες επτά περιφέρειες το πηλίκιο κυμαίνεται από 1,1 (Κεντρική Μακεδονία) έως 1,5 (Θεσσαλία).

Οι δυο περιφέρειες στις οποίες ο πρωτογενής τομέας είναι ελλειμματικός με αποτέλεσμα αυτές να προβαίνουν σε εισαγωγές προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής είναι η περιφέρεια της Αττικής, με πηλίκιο του τόπου εγκατάστασης 0,09 και η περιφέρεια Νότιου Αιγαίου με πηλίκιο 0,49.

Αναφορικά με τις μεταβολές του πηλίκιου του τόπου εγκατάστασης του πρωτογενή τομέα των επιμέρους περιφερειών, κατά την περίοδο 1995-2001 παρα-

τηρήθηκαν θετικές μεταβολές σε επτά περιφέρειες και αρνητικές μεταβολές στις υπόλοιπες έξι. Η μεγαλύτερη θετική μεταβολή έλαβε χώρα στην περιφέρεια Αττικής με ποσοστό 64% και η μικρότερη στην περιφέρεια Θεσσαλίας με ποσοστό 0,8%. Από τις αρνητικές μεταβολές η μεγαλύτερη μεταβολή έλαβε χώρα στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου με ποσοστό 13% περίπου και η μικρότερη στις περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Ανατολικής Στερεάς με ποσοστά 1,2% περίπου

β. Δευτερογενής τομέας

Ο δευτερογενής τομέας είναι εξαγωγικός για τέσσερις μόνο από τις δεκατρείς περιφέρειες. Οι περιφέρειες αυτές είναι η Κεντρική Μακεδονία, η Δυτική Μακεδονία, η Ανατολική Στερεά και η Αττική.

Κατά την εξαετία 1995-2001 παρατηρήθηκαν τόσο θετικές όσο και αρνητικές μεταβολές στα πηλίκια του τύπου εγκατάστασης των περιφερειών. Συγκριμένα σε εννέα περιφέρειες οι μεταβολές ήσαν θετικές και σε τέσσερις αρνητικές. Οι μεγαλύτερες θετικές μεταβολές που ξεπερνούσαν το 10% ήταν στην Ήπειρο (28%) και Ανατολική Μακεδονία- Θράκη (27%). Σημαντικές, αλλά μικρότερες του 10% ήταν οι θετικές μεταβολές του πηλίκου στις περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (10%), Ανατολικής Στερεάς (8%) και Δυτικής Ελλάδας (7,8%).

Από το άλλο μέρος οι μεγαλύτερες αρνητικές μεταβολές που όμως ήσαν μικρότερες του 10% σημειώθηκαν στα Ιόνια Νησιά (13,6%) και στην Αττική (7,4%). Ενώ, όπως ειπώθηκε νωρίτερα, ο δευτερογενής τομέας είναι εξαγωγικός – πάντοτε με βάση το πηλίκιο του τύπου εγκατάστασης – σε τέσσερις περιφέρειες οι επιμέρους κλάδοι του τομέα (ορυχεία, μεταποίηση, ηλεκτρισμός, κατασκευές) δεν ακολουθούν το ίδιο πρότυπο. Ειδικότερα ο κλάδος των ορυχείων είναι εξαγωγικός σε 5 περιφέρειες με πρώτη την Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, ο κλάδος της μεταποίησης είναι εξαγωγικός στις ίδιες τέσσερις περιφέρειες όπως και το σύνολο του δευτερογενή τομέα, ο κλάδος του ηλεκτρισμού σε πέντε περιφέρειες και ο κλάδος των κατασκευών σε επτά περιφέρειες.

γ. Τριτογενής τομέας

Ο τριτογενής τομέας φαίνεται να είναι εξαγωγικός μόνο για την περιφέρεια Αττικής δεδομένου ότι μόνο σ' αυτή το πηλίκιο του τύπου εγκατάστασης ξεπερνά τη μονάδα και ανέρχεται το 2001 σε 1,2. Ενώ ο τριτογενής τομέας σαν σύνολο είναι εξαγωγικός μόνο για την περιφέρεια Αττικής, οι επιμέρους κλάδοι του τομέα στις δεκατρείς περιφέρειες παρουσιάζουν διαφορετική συμπεριφορά. Ειδικότερα:

- Στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας- Θράκης εξαγωγικοί εμφανίζονται οι κλάδοι της Δημόσιας Διοίκησης και Άμυνας.
- Στην Κεντρική Μακεδονία οι κλάδοι του Χονδρικού - Λιανικού Εμπορίου και Εκπαίδευσης είναι εξαγωγικοί.
- Στη Δυτική Μακεδονία εξαγωγικός είναι ο κλάδος της Εκπαίδευσης.

- Στην Ήπειρο εξαγωγικοί είναι οι κλάδοι της Δημόσιας Διοίκησης - Άμυνας, Εκπαίδευσης, Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας.
- Στη Θεσσαλία εξαγωγικοί είναι οι κλάδοι της Δημόσιας Διοίκησης - Άμυνας και Εκπαίδευσης
- Στα Ιόνια Νησιά εξαγωγικός είναι ο κλάδος των Ξενοδοχείων και Εστιατορίων.
- Στην Αττική, εκτός από τον κλάδο Ξενοδοχείων και Εστιατορίων, όλοι οι άλλοι κλάδοι του τριτογενή τομέα είναι εξαγωγικοί
- Στο Βόρειο Αιγαίο εξαγωγικοί εμφανίζονται οι κλάδοι των Ξενοδοχείων - Εστιατορίων, Μεταφορών - Αποθημεύσεων - Επικοινωνιών, Δημόσιας Διοίκησης και Άμυνας.
- Στο Νότιο Αιγαίο εξαγωγικοί είναι οι κλάδοι των Ξενοδοχείων - Εστιατορίων και των άλλων δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών.
- Στην Κρήτη εξαγωγικός είναι μόνο ο κλάδος Ξενοδοχείων - Εστιατορίων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Isard, W. and Cumbeerland, J. H. (eds) (1960) *Regional Economic Planning: Techniques of analysis*, OECD.
- Konsolas, N., Papadaskalopoulos, A., Plaskovitis, I. (2002) *Regional Development in Greece*, Springer.

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, *Έρευνες Εργατικού Δυναμικού*, 1995 και 2001.
- Κόνσολας, Ν. (1983) *Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*, Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.
- Παπαδασκαλόπουλος, Α. Δ. (1995) *Πρότυπα και Πολιτικές Περιφέρειες Ανάπτυξης*, Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.
- Σκούντζος, Θ. (1996) *Περιφερειακή Οικονομική Ανάλυση και Πολιτική*, Τομ. 1 και 2. Εκδόσεις Α. Σταμούλη.
- Σπυράτου, Ε. (1999) *Διαρθρωτικές αλλαγές στην Περιφερειακή Απασχόληση της χώρας και σε δείκτες χωροταξικής εξειδικεύσεως*, Σπουδαί, Τεύχος 1-4.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Ποσοστιαία Διάρθρωση της Απασχόλησης των Περιφερειών κατά κλάδους Οικονομικής Δραστηριότητας, 1995

Οικονομική Δραστηριότητα / Περιφέρεια	Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	Π8	Π9	Π10	Π11	Π12	Π13	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δασοκομία	42.75	20.54	25.69	32.45	38.81	28.48	41.47	29.95	0.93	44.89	24.22	7.46	34.69	20.06
Αλιεία	0.37	0.28	0.00	0.40	0.17	0.82	0.50	1.10	0.13	0.79	3.19	2.27	0.11	0.39
Ορυχεία και Λατομεία	0.73	0.34	5.07	0.18	0.15	0.20	0.03	1.21	0.12	0.44	0.18	0.58	0.17	0.41
Μεταποιητικές Βιομηχανίες	11.56	19.76	14.05	8.12	10.13	6.02	8.63	18.04	19.31	8.05	8.27	6.95	6.78	15.11
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	0.61	0.47	5.46	0.80	0.67	0.36	0.83	1.13	1.29	1.18	1.30	1.34	0.97	1.09
Κατασκευές	4.92	5.44	7.27	8.81	6.20	9.50	7.47	9.18	6.19	6.71	10.51	11.43	6.58	6.60
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	11.93	17.23	12.37	13.38	14.41	15.16	11.72	12.65	19.76	11.99	14.83	17.09	14.15	0.00
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	4.73	5.82	5.63	6.49	4.63	15.31	4.38	4.89	4.32	4.54	6.79	23.21	10.90	5.85
Μεταφορές, αποθήρευση και επικοινωνίες	3.85	4.96	3.78	4.21	3.44	6.94	5.51	5.14	9.38	4.57	7.74	7.94	4.09	6.48
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	1.07	1.94	1.09	1.74	0.93	1.07	1.43	0.89	4.14	1.04	2.01	1.12	1.34	2.40
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.77	3.84	2.50	2.10	2.30	2.19	1.29	1.88	6.33	1.23	2.01	3.14	2.34	3.90
Δημόσια Διοίκηση & Άμυνα	6.91	5.69	5.63	7.25	6.00	5.26	5.61	5.03	9.16	4.98	7.44	7.84	6.15	7.12
Εκπαίδευση	4.68	6.16	5.56	6.89	5.59	3.52	5.05	4.11	6.54	4.46	4.96	2.88	5.81	5.75
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	2.32	3.70	3.39	4.03	3.14	1.99	2.96	2.45	6.15	2.85	3.43	2.30	3.86	4.26
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	1.71	3.19	2.30	2.54	3.09	2.60	2.62	1.84	4.49	1.92	2.95	4.07	1.83	3.30
Ιδιωτικά νοικοκυριά	0.40	0.64	0.23	0.58	0.35	0.56	0.43	0.50	1.66	0.36	0.18	0.38	0.20	0.89
Ετερόδοκοι οργαν/σμοί & όργανα	0.03	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.07	0.00	0.09	0.00	0.00	0.00	0.03	0.04
Σύνολο	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Α-Γενής τομέας	43.12	20.82	25.69	32.86	38.98	29.30	41.97	31.05	1.06	45.69	27.41	9.73	34.80	20.45
Β-Γενής τομέας	17.83	26.01	31.84	17.92	17.15	16.80	16.97	29.56	26.92	16.37	20.26	20.29	14.50	23.20
Γ-Γενής τομέας	39.05	53.17	42.47	49.22	43.87	54.62	41.07	39.38	72.02	37.94	52.33	69.97	50.70	56.35
Σύνολο	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Π1: Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Π2: Κεντρικής Μακεδονίας

Π3: Δυτικής Μακεδονίας

Π4: Ηπείρου

Π5: Θεσσαλίας

Π6: Ιονίων Νήσων

Π7: Δυτικής Ελλάδας

Π8: Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

Π9: Ν. Αττικής

Π10: Πελοποννήσου

Π11: Βορείου Αιγαίου

Π12: Νοτίου Αιγαίου

Π13: Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
Ποσοστιαία Διάρθρωση της Απασχόλησης των Περιφερειών κατά κλάδους Οικονομικής Δραστηριότητας, 2001

Οικονομική Δραστηριότητα / Περιφέρεια	Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	Π8	Π9	Π10	Π11	Π12	Π13	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δασοκομία	32.98	17.58	18.32	23.06	30.38	26.12	32.19	23.30	1.21	36.56	17.16	6.65	32.76	15.72
Αλιεία	0.20	0.23	0.11	0.27	0.37	0.68	0.27	0.72	0.15	0.57	1.55	1.26	0.09	0.29
Ορυχεία και Λατομεία	1.75	0.26	5.45	0.20	0.31	0.13	0.00	1.90	0.09	0.17	0.56	0.69	0.23	0.45
Μεταποιητικές Βιομηχανίες	13.63	19.01	14.50	11.16	10.89	5.28	8.33	18.91	16.54	5.98	7.59	8.14	6.75	14.23
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	0.30	0.57	5.56	1.02	0.62	1.08	0.80	1.37	0.83	1.20	0.84	0.92	0.42	0.88
Κατασκευές	6.57	5.84	8.94	10.20	5.26	7.17	8.86	9.23	7.08	8.71	10.83	11.24	7.04	7.27
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	13.43	17.47	11.23	13.27	14.23	12.85	16.02	13.87	20.40	12.98	17.16	17.09	13.88	17.18
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	5.91	5.66	4.80	6.33	5.45	18.94	5.93	5.50	4.84	6.04	6.75	25.57	12.44	6.51
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	3.46	5.20	4.14	4.22	4.15	5.95	4.81	5.96	8.51	5.35	10.13	5.73	4.71	6.38
Ενδιάμεσοι														
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	0.95	1.50	1.31	1.57	2.35	1.35	1.49	1.11	4.56	1.77	1.55	1.95	1.82	2.76
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	2.56	5.06	2.83	3.74	3.34	4.19	3.31	2.09	8.18	3.30	2.39	2.98	3.12	5.44
Δημόσια Διοίκηση & Άμυνα	7.92	5.39	7.74	8.64	8.23	5.28	5.77	6.02	8.92	6.15	10.27	5.73	5.26	7.41
Εκπαίδευση	5.16	7.48	8.29	7.35	6.81	5.41	5.50	4.65	6.67	5.69	6.05	3.33	5.50	
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	2.81	4.54	3.60	6.26	4.52	2.98	3.68	3.01	5.47	2.68	3.80	4.36	3.70	6.41
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	1.85	3.21	2.83	2.59	2.48	2.30	2.35	2.09	4.15	2.68	3.09	3.90	1.91	4.54
Ιδιωτικά νοικοκυριά	0.50	1.02	0.33	0.14	0.62	0.27	0.69	0.26	2.40	0.17	0.28	0.46	0.37	3.24
Ετερόδοκοι οργαν/ισμοί & όργανα	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.30
Σύνολο	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Α-Γενής τομέας	33.18	17.80	18.43	23.33	30.75	26.79	32.46	24.02	1.36	37.13	18.71	7.91	32.85	16.01
Β-Γενής τομέας	22.26	25.68	34.46	22.59	17.08	13.67	17.99	31.41	24.53	16.06	19.83	20.99	14.44	22.83
Γ-Γενής τομέας	44.56	56.52	47.11	54.08	52.17	59.54	49.55	44.57	74.10	46.81	61.47	71.10	52.71	61.17
Σύνολο	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Π1: Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Π2: Κεντρικής Μακεδονίας

Π3: Δυτικής Μακεδονίας

Π4: Ηπείρου

Π5: Θεσσαλίας

Π6: Ιονίων Νήσων

Π7: Δυτικής Ελλάδας

Π8: Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

Π9: Ν. Αττικής

Π10: Πελοποννήσου

Π11: Βορείου Αιγαίου

Π12: Νοτίου Αιγαίου

Π13: Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
Ποσοστιαίες Μεταβολές στη Διάθρωση της Απασχόλησης των Περιφερειών κατά κλάδους Οικονομικής Δραστηριότητας 1995-2001

Οικονομική Δραστηριότητα	Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	Π8	Π9	Π10	Π11	Π12	Π13	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δασοκομία	-22.85	-14.43	-28.68	-28.96	-21.70	-8.31	-22.36	-22.22	30.28	-18.56	-29.14	-10.82	-5.56	-21.64
Αλιεία	-45.31	-17.95	-	-31.88	112.43	-17.16	-46.41	-34.49	16.83	-28.25	-51.52	-44.50	-18.61	-26.41
Ορυχεία και λατομεία	139.03	-24.32	7.62	12.61	112.48	-33.89	-100.00	57.50	-26.75	-60.96	217.87	19.30	-35.72	11.15
Μεταποιητικές Βιομηχανίες	17.94	-3.78	3.26	37.31	7.50	-12.38	-3.52	4.82	-14.38	-25.70	-8.15	17.21	-0.38	-5.82
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	-50.81	19.95	1.84	27.78	-7.60	202.52	-3.51	21.15	-35.75	1.60	-35.08	-31.77	-56.87	-19.27
Κατασκευές	33.37	7.43	23.00	15.77	-15.18	-24.48	18.65	0.51	14.41	29.91	3.00	-1.65	6.99	10.17
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	12.64	1.40	-9.19	-0.89	-1.23	-15.21	36.67	9.64	3.26	8.29	15.74	-0.04	-1.98	5.14
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	35.26	-2.75	-14.71	-2.56	17.64	23.70	35.23	12.37	12.07	32.84	-0.61	10.19	14.20	11.27
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	-10.24	4.77	9.56	0.24	20.69	-14.024	-12.81	15.86	-9.32	17.09	30.88	-27.78	15.11	-1.59
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	-11.02	-22.75	20.46	-10.12	152.45	26.24	4.70	25.56	9.96	69.70	-22.97	73.97	35.21	14.81
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	44.12	31.69	13.40	77.87	45.30	91.13	155.66	11.48	29.22	168.10	19.11	-4.94	33.16	39.37
Δημόσια Διοίκηση & Άμυνα	14.59	-5.32	37.63	19.09	37.24	0.40	2.76	19.60	-2.61	23.45	37.95	-26.89	-14.45	4.06
Εκπαίδευση	10.34	21.38	49.09	6.62	21.78	53.65	8.97	13.00	1.92	27.62	21.89	15.43	-5.27	11.42
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	20.77	22.88	6.20	55.44	43.68	49.51	24.66	23.08	-10.99	-5.99	10.88	89.07	-4.11	6.41
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	8.29	0.70	23.13	1.83	-19.79	-11.66	-10.43	13.63	-7.48	39.66	4.76	-4.08	4.39	-1.78
Ιδιωτικά νοικοκυριά	26.05	59.43	42.17	-76.59	77.18	-51.76	60.82	-47.24	44.63	-51.95	58.94	19.58	86.36	45.16
Ετερόδοκοι οργαν/σμοί & όργανα	-100.00	-100.00	-	-	-	-	-100.00	-	-100.00	-	-	-	-100.00	-100.00
Σύνολο Κλάδων	122.16	-21.67	184.80	103.56	582.88	258.06	49.09	124.25	-44.70	226.85	273.54	92.28	23.91	
Ποσ/τιαία Μεταβολή Συνόλ. Περιφ.	-0.04	-0.01	-0.11	-0.03	-0.02	-0.02	0.01	-0.07	0.11	-0.13	0.08	-0.04	0.09	
Α-Γενής τομέας	23.04	-14.48	-28.26	-29.00	-21.10	-8.56	-22.65	-22.65	28.63	-18.73	-31.75	-18.69	-5.60	-21.7
Β-Γενής τομέας	24.83	-1.28	8.22	26.04	-0.40	-15.02	6.05	6.26	-8.84	-1.90	-2.11	3.40	-0.40	-1.61
Γ-Γενής τομέας	14.11	6.29	10.93	9.88	18.90	9.01	20.64	13.16	2.88	23.88	17.45	1.61	3.96	8.55

Πηγή: Πίνακες 1 και 2

Π1: Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Π2: Κεντρικής Μακεδονίας

Π3: Δυτικής Μακεδονίας

Π4: Ηπείρου

Π5: Θεσσαλίας

Π6: Ιονίων Νήσων

Π7: Δυτικής Ελλάδας

Π8: Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

Π9: Ν. Αττικής

Π10: Πελοποννήσου

Π11: Βορείου Αιγαίου

Π12: Νοτίου Αιγαίου

Π13: Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ 4
Δείκτες Χωροταξικής Εξειδίκευσης των Περιφερειών της Ελλάδας

Περιφέρειες \ Έτη	1995	2001	Ποσοστιαία Μεταβολή 1995-2001
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	0.23020	0.19076	-17.13
Κεντρικής Μακεδονίας	0.06429	0.08005	24.50
Δυτικής Μακεδονίας	0.15336	0.16449	7.25
Ηπείρου	0.16543	0.14310	-13.50
Θεσσαλίας	0.18748	0.15967	-14.83
Ιονίων Νήσων	0.21671	0.23429	8.11
Δυτικής Ελλάδας	0.22412	0.18071	-19.37
Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας	0.16967	0.16600	2.17
Ν. Αττικής	0.21620	0.16913	-21.77
Πελοποννήσου	0.25469	0.22888	-10.14
Βορείου Αιγαίου	0.13605	0.13215	-2.86
Νοτίου Αιγαίου	0.28189	0.24945	-11.51
Κρήτης	0.19727	0.22974	16.46

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Πηλικά του Τόπου Εγκατάστασης των Οικονομικών Δραστηριοτήτων των Περιφερειών με βάση την Απασχόληση, 1195

Οικονομική Δραστηριότητα	Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	Π8	Π9	Π10	Π11	Π12	Π13
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δασοκομία	2.13	1.02	1.28	1.62	1.93	1.42	2.07	1.49	0.05	2.24	1.21	0.37	1.73
Αλιεία	0.94	0.70	0.00	1.02	0.45	2.09	1.28	2.81	0.33	2.03	8.17	5.82	0.29
Ορυχεία και Λατομεία	1.80	0.84	12.42	0.45	0.36	0.50	0.008	2.95	0.29	1.07	0.43	1.41	0.42
Μεταποιητικές Βιομηχανίες	0.77	1.31	0.93	0.54	0.67	0.40	0.57	1.19	1.28	0.53	0.55	0.46	0.45
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	0.56	0.44	5.03	0.74	0.62	0.33	0.76	1.04	1.19	1.08	1.20	1.24	0.90
Κατασκευές	0.75	0.82	1.10	1.34	0.94	1.44	1.13	1.39	0.94	1.02	1.59	1.73	1.00
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	0.73	1.05	0.76	0.82	0.88	0.93	0.72	0.77	1.21	0.73	0.91	1.05	0.87
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	0.75	0.99	0.96	1.11	0.79	2.62	0.75	0.84	0.74	0.78	1.16	3.97	1.86
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	0.59	0.77	0.58	0.65	0.53	1.07	0.85	0.79	1.45	0.70	1.19	1.22	0.63
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	0.45	0.81	0.45	0.73	0.39	0.45	0.59	0.37	1.73	0.43	0.84	0.47	0.56
Ενδιάμεσοι	0.45	0.98	0.64	0.54	0.59	0.56	0.33	0.48	1.62	0.32	0.51	0.80	0.60
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0.97	0.80	0.79	1.02	0.84	0.74	0.79	0.71	1.29	0.70	1.05	1.10	0.86
Δημόσια Διοίκηση & Άμυνα	0.81	1.07	0.97	1.20	0.97	0.61	0.88	0.71	1.14	0.78	0.86	0.50	1.01
Εκπαίδευση	0.54	0.87	0.79	0.94	0.74	0.47	0.69	0.57	1.44	0.67	0.80	0.54	0.91
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	0.52	0.97	0.70	0.77	0.94	0.79	0.80	0.56	1.36	0.58	0.90	1.23	0.56
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	0.45	0.71	0.26	0.65	0.39	0.63	0.48	0.56	1.36	0.58	0.90	1.23	0.56
Ιδιωτικά νοικοκυριά	0.70	0.25	0.00	0.00	0.00	0.00	1.53	0.00	2.15	0.00	0.00	0.00	0.65
Ετερόδοκοι οργανισμοί & όργανα	0.70	0.25	0.00	0.00	0.00	0.00	1.53	0.00	2.15	0.00	0.00	0.00	0.65
Α-Γενής τομέας	2.11	1.02	1.26	1.61	1.91	1.43	2.05	1.52	0.05	2.23	1.34	0.48	1.70
Β-Γενής τομέας	0.77	1.12	1.37	0.77	0.74	0.69	0.73	1.27	1.16	0.71	0.87	0.87	0.62
Γ-Γενής τομέας	0.69	0.94	0.75	0.87	0.78	0.97	0.73	0.70	1.28	0.67	0.93	0.00	0.90

Π1: Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Π2: Κεντρικής Μακεδονίας

Π3: Δυτικής Μακεδονίας

Π4: Ηπείρου

Π5: Θεσσαλίας

Π6: Ιονίων Νήσων

Π7: Δυτικής Ελλάδας

Π8: Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

Π9: Ν. Αττικής

Π10: Πελοποννήσου

Π11: Βορείου Αιγαίου

Π12: Νοτίου Αιγαίου

Π13: Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Πίνακας του Τόπου Εγκατάστασης των Οικονομικών Δραστηριοτήτων των Περιφερειών με βάση την Απασχόληση, 2001

Περιφέρεια Οικονομική Δραστηριότητα	Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	Π8	Π9	Π10	Π11	Π12	Π13
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δασοκομία	2.10	1.12	1.17	1.47	1.93	1.66	2.05	1.48	0.80	2.33	1.09	0.42	2.08
Αλιεία	0.70	0.79	0.38	0.95	1.29	2.35	0.93	2.50	0.53	1.98	5.38	4.39	0.32
Ορυχεία και Λατομεία	3.87	0.57	12.03	0.45	0.68	0.30	0.00	4.19	0.19	0.38	1.24	1.52	0.51
Μεταποιητικές Βιομηχανίες	0.96	1.34	1.02	0.78	0.77	0.37	0.59	1.33	1.16	0.42	0.53	0.57	0.47
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	0.34	0.65	6.34	1.16	0.71	1.23	0.91	1.57	0.95	1.36	0.96	1.05	0.48
Κατασκευές	0.90	0.80	1.23	1.40	0.72	0.99	1.22	1.27	0.97	1.20	1.49	1.55	0.97
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	1.02	0.65	0.77	0.83	0.75	0.93	0.81	1.19	0.76	1.00	0.99	0.81	
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	0.91	0.87	0.74	0.97	0.84	2.91	0.91	0.84	0.74	0.93	1.04	3.93	1.91
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	0.54	0.81	0.65	0.66	0.65	0.93	0.75	0.93	1.33	0.84	1.59	0.90	0.74
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	0.35	0.54	0.47	0.57	0.85	0.49	0.54	0.40	1.65	0.64	0.56	0.71	0.66
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0.47	0.93	0.52	0.69	0.61	0.77	0.61	0.39	1.51	0.61	0.44	0.55	0.57
Δημόσια Διοίκηση & Άμυνα	0.07	0.73	1.04	1.17	1.11	0.71	0.78	0.81	1.20	0.83	1.39	0.77	0.71
Εκπαίδευση	0.81	1.17	1.29	1.15	1.06	0.84	0.86	0.72	1.04	0.89	0.94	0.52	0.86
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	0.62	1.00	0.79	1.38	1.00	0.66	0.81	0.66	1.21	0.59	0.84	0.96	0.82
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	0.57	0.99	0.88	0.80	0.76	0.71	0.73	0.65	1.28	0.83	0.96	1.20	0.59
Ιδιωτικά νοικοκυριά	0.38	0.78	0.25	0.10	0.47	0.21	0.53	0.20	1.84	0.13	0.22	0.35	0.29
Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Α-Γενής τομέας	2.07	1.11	1.15	1.46	1.92	1.67	2.03	1.50	0.09	2.32	1.17	0.49	2.05
Β-Γενής τομέας	0.97	1.12	1.51	0.99	0.75	0.60	0.79	1.38	1.07	0.70	0.87	0.92	0.63
Γ-Γενής τομέας	0.73	0.92	0.77	0.88	0.85	0.97	0.81	0.73	1.21	0.77	1.00	0.00	0.86

Π1: Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Π2: Κεντρικής Μακεδονίας

Π3: Δυτικής Μακεδονίας

Π4: Ηπείρου

Π5: Θεσσαλίας

Π6: Ιονίων Νήσων

Π7: Δυτικής Ελλάδας

Π8: Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

Π9: Ν. Αττικής

Π10: Πελοποννήσου

Π11: Βορείου Αιγαίου

Π12: Νοτίου Αιγαίου

Π13: Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Ποσοστιαίες Μεταβολές των Πηλίκων του Τύπου Εγκατάστασης των Οικονομικών Δραστηριοτήτων των Περιφερειών, 1995-2201

Περιφέρεια Οικονομική Δραστηριότητα	Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	Π8	Π9	Π10	Π11	Π12	Π13
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δασοκομία	-1.55	9.20	-8.99	-9.34	-0.08	17.01	-0.92	-0.74	66.26	3.93	-9.57	13.81	20.52
Αλιεία	-25.67	11.50	-	7.43	188.69	12.57	-27.18	-10.98	58.77	-2.50	-34.11	-24.58	10.61
Ορυχεία και Λατομεία	115.04	-31.91	-3.17	1.31	91.16	-40.52	-100.00	41.70	-34.10	-64.88	185.98	7.33	22.10
Μεταποιητικές Βιομηχανίες	25.24	2.17	9.65	45.80	14.15	-6.96	2.45	11.31	-9.09	-21.11	-2.47	24.46	5.78
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	-39.06	48.61	26.18	58.32	14.49	274.81	19.55	50.10	-20.40	25.88	-19.57	-15.47	-46.57
Κατασκευές	21.06	-2.49	11.65	5.09	-23.00	-31.45	7.70	-8.77	3.85	17.92	-6.51	-10.73	-2.89
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	7.13	-3.55	-13.63	-5.73	-6.06	-19.36	29.99	4.28	-1.79	3.00	10.08	-4.92	-6.77
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	-21.56	-12.60	-23.35	-12.43	5.73	11.17	21.53	0.99	0.72	19.39	-10.68	-0.97	2.63
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	-8.79	647	11.33	1.86	22.64	-12.85	-11.40	17.73	-7.85	18.98	32.99	-26.61	16.97
Ενδιάμεσοι χρημ/πιστωτικοί οργανισμοί	-22.50	-32.71	4.93	-21.71	119.89	9.95	-8.81	9.36	-4.22	47.81	-32.91	51.53	17.77
Διαχ/ση ακίνητης περιουσίας	3.41	-5.51	-18.63	27.63	4.26	37.14	83.45	-20.01	-7.28	92.37	-14.53	-31.79	-4.45
Δημόσια Διοίκηση & Άμυνα	10.12	-9.01	32.27	14.45	31.89	-3.52	-1.24	14.94	-6.41	18.63	32.57	-29.74	-17.78
Εκπαίδευση	-0.97	8.94	33.81	-4.32	9.29	37.90	-2.20	1.41	-8.53	14.54	9.39	3.59	-14.98
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	13.49	15.48	-0.20	46.07	35.02	40.50	17.15	15.67	-16.35	-11.65	4.20	77.68	-9.89
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	10.25	2.52	35.36	3.67	-18.33	-10.06	-8.81	15.68	5.81	42.19	6.66	-2.35	6.28
Ιδιωτικά νοικοκυριά	-13.76	90.8	-2.73	-83.98	21.23	-67.00	10.04	-63.90	-1.05	-67.13	8.74	-18.18	27.51
Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Α-Γενής τομέας	-1.68	9.26	-8.34	-9.28	0.80	16.83	-1.17	-1.18	64.35	3.83	-12.80	3.89	20.61
Β-Γενής τομέας	26.87	0.34	9.999	28.10	1.23	-13.63	7.79	7.99	-7.36	-0.29	-0.52	5.09	1.23
Γ-Γενής τομέας	5.12	-2.08	2.19	1.22	9.54	0.42	11.14	4.25	-5.22	13.66	8.20	-	-4.23

Π1: Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Π2: Κεντρικής Μακεδονίας

Π3: Δυτικής Μακεδονίας

Π4: Ηπείρου

Π5: Θεσσαλίας

Π6: Ιονίων Νήσων

Π7: Δυτικής Ελλάδας

Π8: Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

Π9: Ν. Αττικής

Π10: Πελοποννήσου

Π11: Βορείου Αιγαίου

Π12: Νοτίου Αιγαίου

Π13: Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ Π1

Απασχόληση κατά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και Περιφέρειες, 1995

Περιφέρεια Οικονομική Δραστηριότητα	ΣΥΝ/ΑΟ	Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	Π8	Π9	Π10	Π11	Π12	Π13
ΣΥΝΟΛΟ	3823809	232170	679766	101202	105207	256904	76048	219424	166552	1401866	220312	54735	98718	210904
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δασοκομία	766998	99258	139633	25999	34153	99695	21662	90990	49889	13037	98908	13255	7363	73156
Αλιεία	14936	852	1870	0	420	449	621	1093	1830	1822	1749	1746	2244	241
Ορυχεία και Λατομεία	15596	1704	2318	5127	191	374	155	73	2007	1654	965	97	569	362
Μεταποιητικές Βιομηχ/νίες	577688	26838	134323	14215	8548	26027	4581	18941	30051	270756	17731	4526	6857	14293
Παροχή ηλ/ρικού ρεύματος	41530	1420	3216	5526	840	1720	272	1821	1889	18144	2593	711	1327	2051
Κατασκευές	252288	11431	36946	7357	9273	15930	7221	16391	15291	86764	14776	5755	11281	13871
Χονδ/κό & Λ/κό Εμπόριο	624983	27690	117121	12517	14081	37021	11530	25716	21077	276971	26416	8115	16874	29853
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	223676	10153	39564	5693	6831	11892	11646	9616	8148	60517	10011	3718	22910	22978
Μεταφορές, αποθήκευση & επικοινωνίες	247966	8946	33730	3828	4427	8825	5280	12093	8561	131508	10072	4235	7837	8624
Ενδιάμεσοι χρημα- τοπιστωτικοί οργανισμοί	91814	2485	13163	1099	1832	2393	815	3133	1476	58087	2292	1099	1106	2835
Διαχ/ση ακ/της περιουσίας	149148	4118	26102	2530	2213	5908	1669	2841	3129	88781	2714	1099	3097	4945
Δημόσια Διοίκηση & Άμυνα	272300	16046	38666	5693	7632	15407	3998	12312	8384	128404	10976	4074	7742	12967
Εκπαίδευση	219964	10863	41882	5626	7250	14360	2679	11073	6849	91749	9831	2716	2844	12243
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	163067	5396	25129	3429	4236	8077	1514	6484	4074	86164	6272	1875	2275	8142
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	126054	3976	21689	2330	2671	7928	1980	5755	3070	62943	4222	1617	4013	3860
Ιδιωτικά νοικοκυριά	34136	923	4338	233	611	897	427	947	827	23251	784	97	379	422
Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα	1666	71	75	0	0	0	0	146	0	1314	0	0	0	60
Α-Γενής τομέας	781934	100110	141503	25999	34573	100144	22283	92083	51719	14859	100657	15001	9607	73397
Β-Γενής τομέας	887102	41393	176803	32225	18852	44051	12229	37226	49238	377318	36065	11089	20034	30577
Γ-Γενής τομέας	2154774	90667	361459	42978	51784	112708	41538	90116	65595	1009689	83590	28645	69077	106929

Πηγή Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, ΕΣΥΕ 1995

Π1: Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Π2: Κεντρικής Μακεδονίας

Π3: Δυτικής Μακεδονίας

Π4: Ηπείρου

Π5: Θεσσαλίας

Π6: Ιονίων Νήσων

Π7: Δυτικής Ελλάδας

Π8: Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

Π9: Ν. Αττικής

Π10: Πελοποννήσου

Π11: Βορείου Αιγαίου

Π12: Νοτίου Αιγαίου

Π13: Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ Π2
Απασχόληση κατά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και Περιφέρειες, 2001

Περιφέρεια Οικονομική Δραστηριότητα	ΣΥΝ/ΑΟ	Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	Π8	Π9	Π10	Π11	Π12	Π13
ΣΥΝΟΛΟ	3917199	222708	670336	90126	102231	251837	74213	222160	154218	1552900	192417	59291	94967	230095
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δασοκομία	615746	73455	117822	16512	23576	76517	19382	71523	35930	18815	70348	10174	6317	75357
Αλιεία	11260	447	1513	98	278	935	502	593	1110	2358	1096	917	1198	214
Ορυχεία και Λατομεία	17760	3907	1730	4914	209	779	100	0	2927	1342	329	334	653	536
Μεταποιητικές Βιομηχ/νίες	557375	30364	127452	13072	11405	27428	3917	18503	29168	256790	11506	4503	7732	15534
Παροχή ηλ/ρικού ρεύματος	34341	670	3804	5012	1043	1558	803	1779	2119	12913	2301	500	872	965
Κατασκευές	284752	14624	39140	8059	10432	13246	5322	19690	14231	109958	16765	6421	10673	16191
Χονδρ/κό & Λιχό Εμπόριο	673210	29918	117118	10123	13561	35843	954035							
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	254984	13173	37941	4324	6468	13714	14059	13166	8478	75128	11615	4003	24286	28629
Μεταφορές, αποθήκευση & επικοινωνίες	250001	7703	34850	3735	4312	10441	4419	10675	9184	132103	10300	6004	5445	10830
Ενδιάμεσοι χρημα- τοπιστωτικοί οργανισμοί	107992	2121	10028	1179	1600	5922	1004	3321	1716	70754	3397	917	1851	4182
Διαχ/ση ακ/της περιουσίας	212955	5693	33896	2555	3825	8415	3113	7354	3230	127085	6355	1418	2832	7184
Δημόσια Διοίκηση & Άμυνα	290289	17638	36103	6978	8832	20727	3917	12810	9285	138528	11834	6088	5443	12103
Εκπαίδευση	251098	11498	50133	7470	7511	17142	4017	12217	7166	103590	10958	3586	3158	12653
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	177774	6251	30450	3243	6398	11376	2209	8184	4643	84961	5150	2252	4138	8518
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	126054	4130	21537	2555	2643	6234	1707	5219	3230	64509	5150	1835	3703	4396
Ιδιωτικά νοικοκυριά	51114	1116	6820	295	139	1558	201	1542	404	37250	329	167	436	858
Ετεροδίκιοι οργανισμοί και όργανα	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A-Γενής τομέας	627006	73902	119335	16610	23854	77452	19884	72116	37040	21173	71444	11091	7515	75589
B-Γενής τομέας	894228	49565	172126	31057	23089	43011	10142	39972	48445	381003	30901	11758	19929	33226
Γ-Γενής τομέας	2396266	99241	378876	42457	55289	131372	44186	110072	68733	1150724	90072	36444	67521	121279

Πηγή Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, ΕΣΥΕ 2001

Π1: Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Π2: Κεντρικής Μακεδονίας

Π3: Δυτικής Μακεδονίας

Π4: Ηλείου

Π5: Θεσσαλίας

Π6: Ιονίων Νήσων

Π7: Δυτικής Ελλάδας

Π8: Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

Π9: Ν. Αττικής

Π10: Πελοποννήσου

Π11: Βορείου Αιγαίου

Π12: Νοτίου Αιγαίου

Π13: Κρήτης